

Grundnotat vedr. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser.

KOM dokument nr. KOM 2010/0083

Resumé

Med Lissabontraktaten indføres sondring mellem Kommissionens beføjelse til at vedtage delegerede retsakter, jf. EUF-traktatens art. 290, og Kommissionens beføjelse til at vedtage gennemførelsesretsakter, jf. EUF-traktatens art. 291. Et Kommissionsforslag af 9. marts 2010 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser har til hensigt at gennemføre EUF-traktatens art. 291. Forslaget viderefører den eksisterende rådgivningsprocedure, men erstatter forvaltnings- og kontrolprocedurerne med en ny undersøgelsesprocedure. Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for dansk ret. Formandskabet har nedsat en ad hoc arbejdsgruppe med deltagelse af medlemsstaterne for at drøfte Kommissionens forslag. Den første drøftelse fandt sted den 12. marts 2010.

1. Baggrund

Kommissionen har ved KOM 2010/0083 af 9. marts 2010 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser. Formålet med forslaget er at gennemføre EUF-traktatens art. 291, hvorefter Europa-Parlamentet og Rådet ved forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure fastsætter generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser.

Med Lissabon-traktaten opdeles de delegationsbeføjelser til Kommissionen, som hidtil har skullet udøves efter komitologisystemet, i to:

- 1) Beføjelser til Kommissionen til at vedtage delegerede retsakter, jf. EUF-traktatens artikel 290 og
- 2) Beføjelser til Kommissionen til at vedtage gennemførelsesretsakter, jf. EUF-traktatens artikel 291.

Afgørende for valget mellem de to beføjelsestyper er i første omgang rækkevidden og den formelle karakter af de pågældende beføjelser. Det er kun gennemførelsesretsakter, der fremover skal vedtages inden for komitologi, mens kontrollen med delegerede retsakter overvejende sker i form af ensartede sanktionsmuligheder for såvel Rådet som Europa-Parlamentet, det vil sige uden for komitologi. For så vidt angår delegerede retsakter henvises til samlenotat vedr. rådserklæring om forvaltningen af Lissabon-traktatens system for delegerede retsakter (EUF-traktatens artikel 290) oversendt til Folketingets Europaudvalg den 10. december 2010 og regeringens forelæggelse for Folketingets Europaudvalg den 11. december 2009.

Det eksisterende komitologisystem baserer sig på Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 som ændret ved Rådets afgørelse af 2006/512/EF. Kommissionens udkast til forordning (KOM 2010/0083) ophæver og erstatter dette retsgrundlag, jf. nedenfor.

Formandskabet har nedsat en ad hoc arbejdsgruppe med deltagelse af medlemsstaterne for at drøfte Kommissionens forslag. Den første drøftelse fandt sted den 12. marts 2010.

2. Formål og indhold

Kommissionen fremsatte den 9. marts 2010 et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser. Formålet med forslaget er at gennemføre EUF-traktatens art. 291.

Kommissionen anfører, at forslaget er en konsekvens af de nye bestemmelser i Lissabontraktaten og de nye institutionelle rammer. Det trækker på det eksisterende komitologisystem, herunder de erfaringer, der er indhøstet ved anvendelsen af Rådets afgørelse 1999/468/EF, dog således, at der i henhold til Kommissionens forslag fremover kun vil eksistere to komitologiprocedurer. Det drejer sig om ”rådgivningsproceduren”, som grundlæggende fortsætter uændret og en ny ”undersøgelingsprocedure”, som erstatter hhv. ”forvaltningsproceduren” og ”forskriftsproceduren”. Af de enkelte bestemmelser i forslaget kan følgende særligt fremhæves:

I forslagets art. 2 fastlægges de nærmere kriterier for valg af komitologiprocedure. Heraf fremgår, at undersøgelingsproceduren kun kan anvendes til vedtagelse af a) generelle gennemførelsesforanstaltninger, b) andre gennemførelsesforanstaltninger vedrørende den fælles landbrugs- og fiskeripolitik, miljø og sikkerhed eller beskyttelse af menneskers, dyrs eller planter sundhed eller sikkerhed samt den fælles handelspolitik. Rådgivningsproceduren anvendes til alle andre gennemførelsesforanstaltninger og til gennemførelsesforanstaltningerne som nævnt i det foregående, når det findes hensigtsmæssigt.

Art. 3 fastlægger fælles bestemmelser for de udvalg sammensat af repræsentanter for medlemsstaterne, der bistår Kommissionen i dens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser.

Art. 5 fastlægger det nærmere indhold af den nye undersøgelingsprocedure. Det fremgår heraf, at udvalget under undersøgelingsproceduren afgiver udtalelse med kvalificeret flertal. Udtalelsen afgives på grundlag af et forslag fra Kommissionen. Der foreligger herefter grundlæggende tre muligheder for et forslags behandling:

1) Art. 5, stk. 2: Et kvalificeret flertal i udvalget er enig i Kommissionens udkast til foranstaltninger, hvorefter forslaget kan vedtages medmindre der indtræffer ekstraordinære omstændigheder m.v.

2) Art. 5, stk. 3: Et kvalificeret flertal i udvalget er uenig i Kommissionens udkast til foranstaltninger, hvorefter forslaget ikke kan vedtages. Formanden for udvalget kan forelægge udvalget udkastet til fornyet drøftelse eller forelægge et nyt udkast. Det fremgår dog af, art. 5,

stk. 5, at Kommissionen kan vedtage et forslag, der ikke er i overensstemmelse med udvalgets udtalelse, såfremt undladelse ville medføre væsentlige markedsforstyrrelser eller en risiko for menneskers sikkerhed eller for EU's finansielle interesser, hvis foranstaltningerne ikke blev vedtaget uden ophold. Vedtagelse af et sådant forslag medfører dog pligt til en fornyet forelæggelse for udvalget inden en måned efter vedtagelsen.

3) Art. 5, stk. 4: Såfremt der hverken er et kvalificeret flertal for eller et kvalificeret flertal imod Kommissionens udkast til foranstaltninger, kan Kommissionen vedtage udkastet eller forelægge udvalget et ændret forslag.

Art. 10 indeholder en bestemmelse om automatisk tilpasning af basisretsakter vedtaget inden denne forordnings vedtagelse. Det fremgår heraf, at sådanne basisretsakter indeholdende forvaltningsproceduren eller forskriftsproceduren fremover vil skulle anvende undersøgelsesproceduren.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal inddrages i medfør af den almindelige lovgivningsprocedure i EUF-traktatens art. 294, jf. art. 289. Europa-Parlamentets holdning foreligger endnu ikke, men en betænkning vedr. forslaget forventes offentliggjort i juni 2010.

4. Nærhedsprincippet

Det følger af EUF-traktatens art. 291, stk. 1, at medlemslandene er ansvarlige for gennemførelse af EU-retten. Det fremgår dog samtidig af denne bestemmelses stk. 2, at når ensartede betingelser for gennemførelse af Unionens juridisk bindende retsakter er nødvendige, tildeler disse retsakter Kommissionen eller – i specifikke behørigt begrundede tilfælde samt i de tilfælde, der er fastsat i artikel 24 og 26 i traktaten om Den Europæiske Union - Rådet gennemførelsesbeføjelser. Det foreliggende forordningsudkast fastlægger generelle regler og principper for, hvordan medlemslandene skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser, jf. EUF-traktatens art. 291, stk. 3. Forslaget vurderes på den baggrund at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Gældende dansk ret

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

6. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, eller beskyttelsesniveauet

Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

7. Høring

Forslaget er ikke sendt i ekstern høring.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Generelt hilses Kommissionens forslag velkomment, om end det forventes, at der vil være ønsker om justering af forskellige dele af forslaget, bl.a. vedrørende art. 2, art. 5 og art. 10. Europa-Parlamentets holdning er endnu ukendt, jf. også pkt. 3.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side støttes forslaget generelt, idet man indtil videre arbejder for visse ændringer af forslaget i forhold til medlemslandenes kontrol med Kommissionens udøvelse af sine gennemførelsesbeføjelser.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Regeringen fremsendte den 10. december 2009 et samlenotat vedr. rådserklæring om forvaltningen af Lissabon-traktatens system for delegerede retsakter (EUF-traktatens artikel 290) til Folketingets Europaudvalg. Sagen blev forelagt den 11. december 2009. Europaudvalget blev i den forbindelse orienteret om, at Kommissionen ville fremlægge et forordningsforslag som led i opfølgningen på EUF-traktatens art. 291.